

По-третє, необхідно провести планування туристичної діяльності на природних територіях, адже туристичні стежини вимагають облаштування, а бази кемпінгу або інші місця зупинок – модернізації [2].

З метою розвитку екологічного туризму в Україні в сфері економіки природокористування необхідно виконати декілька організаційних заходів:

- розробка нормативно-правових документів, які б регулювали природоохоронні затрати, які потрібні, аби скоротити негативний вплив на рекреаційні території під час здійснення подорожі;
- встановлення нормативів для кількості викидів шкідливих речовин у повітря, водне або ґрунтове середовище, що здійснюють транспорт, засоби розміщення або місця харчування;
- економічний розрахунок усіх затрат на природоохоронні заходи;
- визначення джерел фінансування.

Таким чином, можна зробити висновок, що екологічний туризм має великі перспективи розвитку в нашій країні, але ускладнюється через економічні проблеми, це відсутність коштів та фінансування та організаційні – відсутність певних нормативних документів, які б регулювали діяльність туриста та туроператорів.

Список використаних джерел:

1. Максимів Л. І., Гарматій Т. А., Бець М. Т. Соціо-еколого-економічні аспекти розвитку екологічного туризму в Українських Карпатах // Наукові праці Лісівничої академії наук України, 2020. – Вип. 20. – С. 149-161.
2. Екогеографія та екотуризм: підручник / В. Г. Петрук, О.В. Бондарчук, І.А. Трач, О.Ю. Панасюк, Ю.І. Царук, В.Д. Ваколук. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 178 с.

РІЗНИЦЯ МІЖ ПРОЦЕСНИМ ТА ПРОЕКТНИМ ПІДХОДАМИ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Євменов Р.О.

Науковий керівник – Єсіна В.О., канд. екон. наук, доцент

У сучасному функціонуванні підприємства мають місце типові повторювані процеси, які відбуваються постійно та індивідуальні проекти, які за своєю унікальністю не схожі між собою. Якщо сказати простіше, то нам потрібно розібратися у процесному та проектному підходах до управління проектами. Для більш чіткого розуміння потрібно визначитися з правильною термінологією.

Управління проектами – це сукупність засобів та інструменти управління ними, які направлені на досягнення мети, поставленої проектом.

Процесний підхід – полягає у розділенні проекту на повторювані процеси для більш ефективного виконання поставлених завдань та автоматизації проектів. Частіше за все цей підхід використовують у підготовці документації для проекту, яка є постійною у створенні кожного проекту. У кожному процесі є керуюча особа, яка перевіряє ефективність виконання процесу та у разі надзвичайних ситуацій готова понести відповідальність. Процесний підхід дозволяє сформулювати певну організаційну структуру підприємства чи організації і виявити, у якій ланці потрібно збільшити ефективність або провести перевірку на доцільне використання ресурсів.

Проектний підхід – полягає у використанні процесів з метою виготовлення або надання певної унікальної продукції або послуги. Проект має закріпленого за ним керівника та обмежений бюджет, які можуть змінюватися в залежності від появи нового проекту. Проект має невелику кількість людей, що дозволяє отримати фінансові вигоди на утримання персоналу.

Основними ознаками проектного підходу є: поєднання всіх процесів у один унікальний проект, чітко окреслені дати та графіки закінчення і представлення проекту. Проектний підхід доцільніше використовувати для складних та високотехнологічних продуктів, які розробляються вперше або мають відхилення від загального шаблону. Далі розглянемо порівняння двох підходів за основними ознаками у вигляді таблиці 1.

З порівняння проектного та процесного підходу ми можемо зробити висновок, що два підходи між собою кардинально різні, але їх синергія на підприємстві або організації дає можливість отримати максимальну ефективність роботи.

Таблиця 1 – Порівняння проектного та процесного підходу

Ознаки підходів	Проектний підхід	Процесний підхід
Рівень складності	Складні проекти	Прості процеси
Фінансування	Обмежений бюджетом	Необмежений
Керівник	Окремий керівник для проекту	У кожного процесу є свій керівник
Можливість тонко корегувати	Немає можливості	Є можливість
Вихідний продукт	Унікальний або високотехнологічний	Типовий, повторюваний або шаблонний продукт
Порядок дій	Невизначений, бо у новому проекті – новий порядок	Має чітко виражений порядок та типовість виконання

Найкращим прикладом може виступати застосування цих підходів на будівних підприємствах.

Якщо провести детальний аналіз, то можна побачити, що у будівельних підприємствах є, як процесні так і проектні підходи до управління проектами.

Наприклад: модель кожного будинку за споруди є унікальною, так як моделюється виходячи з вподобань клієнта, цінової категорії, місця розташування або використання у ній новітніх технологій. Процесний же підхід виділяється у постійному оформленні документів на землю, на прокладання комунікацій та розробка схеми і плану будівництва.

Навіть протягом всього будівництва шаблонними процесами є підготовка майданчика для будівництва, викопування фундаменту, заливка фундаменту, прокладання кабелів і комунікаційних систем, доставка матеріалів тощо.

Взаємодія цих підходів дає змогу використовувати потенціал підприємства на 100%, раціонально використовувати ресурси (фінансові, людські, технічні) для створення кінцевого результату.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Кириченко А.Ю.

Науковий керівник – Славута О.І., канд. екон. наук, доцент

Успішність вивчення реального стану сфери поводження з відходами, змістовність її аналізу, глибина і повнота врахування всіх факторів, що впливають на розвиток галузі, визначаються станом інформаційного забезпечення. У загальному вигляді інформаційне забезпечення можна визначити як сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі [1].

Розглянемо основні ресурси, що містять відомості щодо стану сфери поводження з відходами. На сайті Верховної Ради України (<https://zakon.rada.gov.ua/>) можна знайти нормативну базу щодо регулювання діяльності у сфері поводження з відходами, зокрема Закон України від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР «Про відходи», що визначає основні принципи і напрями державної політики в цій сфері. Варто виділити також Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», в якому проведено огляд різних видів відходів, що утворюються в Україні, а також способи поводження з ними. Крім цього документ висвітлює цілі, принципи, завдання Стратегії, а також запропоновані в ній загальні заходи у